

פרטי כל מס' 2/50

מישיבות ועדת הכספים

ביום ב', י"א תמוז תש"י (26.6.50)

נוכחים חברי הועדה:

היו"ר ד.צ. פנקס
א. אלישר
י. אפרתי
י. בדר
א. גדנזר
ט. דיין
א. הרצפלד
א. בן-אליעזר
מ. סנה
ב. רפטור
י. רוקח
א.מ. בניחובטקי

מוזמנים:

שר האוצר א. קפלן
מ. זגני - מטעם משרד האוצר
א. ברגמן - מטעם משרד האוצר
י. פורת - היועץ המשפטי
ד"ר קיטרון - מטעם משרד המספטים.

הישיבה נפתחה בשעה 10.10.

היו"ר ד.צ. פנקס: אני פותח את הישיבה. הסעיף הראשון בסדר-היום שלנו יהיה: חוק התקציב. (קורא את הסעיף הראשון). ברצוני להזכיר לוועדה כי סכום הארנונה מוצא מכאן.

ב. רפטור: אינני מסכים לכך. אני מציע שסכום הארנונה יכנס לחוק זה.

היו"ר ד.צ. פנקס: אולם, הסכום יופיע בחוק נפרד על הארנונה. החוק עדיין איננו מוכן ואני אפטר להכניס לחוק זה סכומים שאין עליהם חוק. ובכן, אנו מורידים טיליון וחצי ל"י. בישיבת הכנסת תבוא הודעה לחוק הארנונה יבוא בהקדם למליאה, מיד לאחר שנגמור את התקציב.

ב. רפטור: בנוגע לארנונה, אני מסתייג גם בהכנסה וגם בהוצאה.

היו"ר ד.צ. פנקס: הסכום הכולל הוא - 59,340,000 ל"י.

בתור סעיף 2 יבוא הסעיף הנקרא עכשיו
סעיף 3. הסעיף השני יקבל את המספר 3.

לפי דעתי אפטר היה לכתוב: "כולל את סכומי ההוצאה שנקבעו בחוק התקציב". נשאל את פורת אם אפטר לוותר על המלים האחרות.

ב. רפטור: אם תתקבל הצעת, שתקציב הבטחון יהיה בידון בוועדה מסותפת של ועדת הכספים וועדת החוץ והבטחון, לא אביא הסתייגות בסעיף זה, אולם אם הצעת תידחה - אני שומר לעצמי זכות הסתייגות.

היו"ר ד.צ. פנקס: אינני יודע מה תועלת תצמח מזה סתמי ועדות תדונה על תקציב הבטחון. עד כמה שאני מבין, תסתדל ועדת החוץ והבטחון להגדיל את התקציב בסעיפים שונים, ומכיון שאינני מעוניין כעת בהגדלה, הרי אינני יכול לקבל את הצעתו של מר רפטור, אם נדון יחד עם ועדת החוץ והבטחון בסעיף זה, תורוט כל ועדה שנדון אתה על הסתמים שהיא מטפלת בהם.

פ. נפתלי: דבר זה אינו צריך להיות תקדים, כי זהו דבר מיוחד. כל התקציבים האחרים יהיו בידונים במליאה, בעוד שתקציב הבטחון לא יהיה בידון בה. אולם, אינני יודע מה יוסיף הדיון המסותף לענין עצמו.

ב. רפטור: אטר לדברי היו"ר, אני חושב שועדת החוץ והבטחון היא היא הפורום אשר יהיה מעוניין וגם ידע באיזה סעיפים לקצץ.

סר האוצר א. קפלן: אני מציע שיהיה דיון מסותף וההחלטה תהיה בידו ועדת הכספים.

היו"ר ד.צ. פנקס: אינני מתנגד לדיון מסותף.

סר האוצר א. קפלן: אנו יכולים להחליט על ועדת מסנה מסותפת של ועדת הכספים וועדת החוץ והבטחון.

ב. רפטור: אינני מסכים להתייעצות מסותפת. אני דורש ועדה מסותפת להחלטה.

י. בדר: גם אני שומר לעצמי זכות להסתייג בסעיף זה, הצעת היא כדלקמן: פרטי תקציב הבטחון לשנת הכספים 50/51 יקבעו ע"י ועדת הכספים של הכנסת, עפ"י הצעת הממשלה. תקציב הבטחון יכלול את תקציבי הבטחון שנקבעו עפ"י חוק תקציב הביניים, בחודש מארס תש"י, 1950.

היו"ר ד.צ. פנקס: הסעיף על תקציב הפיתוח מוצא מחוק זה. הפיתוח לא יסבול אם נצליח עד סוף יולי לגמור את הדיון, כי אין אלה ענינים יום-יומיים. בגבול ה-21 מיליון, אפשר להתחייב ולהוציא לפעל.

י. אפרתי: אולם, התקופה היא תקופת קיץ וזה מקשה מאוד.

סר האוצר א. קפלן: אני מבקש מהועדה, שאם יתברר שיש צורך לפעול בכמה סעיפים, אביא זאת לוועדה והפעולות תאוורנה. אני מציע להתחיל לדון על התקציב הזה בעוד שבוע ימים, כדי שנוכל לסיים במהירות האפשרית.

היו"ר ד.צ. פנקס: נביא את תקציב הפיתוח לכנסת לפני הראשון באוגוסט.

י. בדר: אני סברך את סר האוצר על החידוש שהסכים לו בטעיף 6(א)(2).

סר האוצר א. קפלן: עלי לציין כי לא חל כל שינוי. אני יכול לפעול גם עכשיו בלי אישור ועדת הכספים. רק בהעברות ושינויים בטעיפי מסבה וסעיפים, צריך אני לדון יחד אתכם.

היו"ר ד.צ. פנקס: כדי שהדבר יהיה ברור, יבוא סעיף 2 במקום סעיף 1 וההיפך.

י. בדר: אני שומר לעצמי זכות הסתייגות ואוסד על כך שיסאר הנוסח המקורי של הצעה.

סר האוצר א. קפלן: גם אז לא יחול כל שינוי.

י. בדר: אני מתקן את דברי ומציע: "באישור ועדת הכספים של הכנסת". הסעיף יהיה, אם כן, על פי הצעת המסובנה על האוצר, רשאי סר האוצר, באישור ועדת הכספים של הכנסת" וכאן יבואו הסעיפים (1) ו-(2).

כ. רפטור: אני מסאיר לעצמי זכות הסתייגות בטעיף זה. אנסח את הצעת.

י. רוקח: גם אני שומר לעצמי זכות הסתייגות בטעיף זה.

היו"ר ד.צ. פנקס: אנו עוברים לסעיף 8. בטעיף 8(א), רשאי סר האוצר להעביר ספרט לפרט, בלי אישור ועדת הכספים. בטעיף 8(ב) תבאנה המלים: "באישור ועדת הכספים של הכנסת". אין התנגדות לסעיף זה. אנו סוחקים את סעיף 8(ג), כי הוא נובע לתקציב הפיתוח.

אנו עוברים לסעיף 9. המלים, ובתקציב הפיתוח" נסחקות.

י. בדר: אני מציע ססם החוק יהיה: "חוק התקציב (רגיל ובטחון) 1950/51. אני מציע את הסם הזה, היות ותקציב הפיתוח אינו כלול בחוק זה.

היו"ר ד.צ. פנקס: אני מציע לא להכניס את המלה "רגיל" ושהסם יסאר כפי שהנא עכשו.

י. בדר: אני מציע סעיף נוסף לאחר סעיף 9: "בדו"ח הנ"ל יפרט סר האוצר גם את ספרט עובדי המדינה, את סך הכל המסכורת והסכר שסולם להם, את סך הכל שסולם בתור סכר סירותים, את סך הכל בעד הסחורות שנקנו ואת יתר ההוצאות בנוגע לכל סעיף סן הוצעה.

היו"ר ד.צ. פנקס: כל זה כתוב בחוק ובהצעתך אינך מוסיף דבר. בכל סדר כתוב ספר העובדים ומסכורתם, אם יצטרכו להסוות - יוכלו לעשות זאת.

י. בדר: מכיון שלפי ההצעה דרושה הסגאה רק בין סעיף לסעיף ולא בין סעיפי מסנה או פרטים, הרי ניסוקו של היו"ר אינו מספיק.

היו"ר ד.צ. פנקס: אפשר לכתוב: "סעיפי הוצאה, סעיפי מסנה ופרטים". אני מציע להשאיר את השאלה פתוחה עד לבואו של זגני.

י. בדר: הצעתי המנוסחת היא בדלקמן: "סר האוצר יפרטם ברטופות, תוך 5 חדשים מתום שנת הכספים, מאזני האקטיבים והפסיבים בפרטים וכן חשבונות הריזח וההפסד בנוגע לספעל הדאר, הטלגרף והטלפון, הרכבות, נמל חיפה וכל ספעל אחר מספולי מסרו התחבורה. הוא יפרטם גם את החשבון המסחרי של מסרד האספקה והקיצוב והמדפים המססלתי".

סר האוצר א. קפלן: יתכן שנדון פעם לגופו של הענין, יחד עם מבקר המדינה, אולם מסונה מאד שד"ר בדר רוצה להכניס זאת לחוק התקציב. אם נתקבל הצעתו, יהיה צורך בקבלת עובדים רבים נוספים כדי לסדר את החשבונות.

א. גרנות: אינני חושב שדבר זה שייך הנה. הוא חשוב כסלעצמו, צריך לספל בו! אבל לא בחוק התקציב.

י. בדר: בסעיף 9 מתוארת צורת הדו"חים ויסנו גם תאריך. יש לי הזכות המלאה להוסיף פרטים בנוגע לצורה.

היו"ר ד.צ. פנקס: מכיון שבר זגני הגיע, אני מציע לחזור לאחת מהצעותיו של ד"ר בדר, בנוגע לסעיפי המסנה והפרטים.

י. בדר: אני דרשתי רק 4 פרטים, בעוד שעד עכסו פירטם מסרד האוצר רק את הכסום הכולל של הפעיה. על האוצר סוטלות סתי חובות נפרדות: לפרטם דו"ח תוך חמיסה חדשים, וזה נעסה כבר פעמים או שלס וחכה סניה - להעביר דו"ח מסורט למבקר המדינה אקר יבדוק אותו ויביא אותו לוועדת הכספים. הועדה תביט אותו לסליאת הכססת ואחרי איסורו - יתפרטם. יש להבדיל בין סתי החובות האלו. שום דבר לא פורטם עד עכסיו בקסר עם החובה הסניה. אסר לחובה הראסונה, סר האוצר פירטם בחודס סרץ 1949 דו"ח בנוגע לחדשים יולי - דצמבר ואחרי כן עוד דו"ח חלקי בנוגע ל-3 חדשים.

סר האוצר סמלא חובה זו עד היום, לפי חוק התקציב, בצורה שהיא מפרטם דו"ח בו כתובים רק סעיפי ההוצאה ולא סעיפי מסנה ופרטים. אינני דורס סעיפי מסנה ופרטים, אבל אני דורס סתהיה חלוקה ל-4 סוגי הוצאה: מסכורת, סירותים, קניות ויתר ההוצאות.

ס. זגגי: ישנם כאן שני קסיים: פרסום הדו"ח הטופי על כל פרט ופרט איננו יכול להיעשות במסך חמיה חרשים, תוך הטנה. אם רוצים לפרסם דו"ח מלא על כל פרטי הפרטים, יש צורך בזמן מסוים. אולי נגיע פעם לידי מצב שנוכל לעשות זאת, אולם לפי טעה אין הדבר באפשרותנו.

הקוסי הנוסף הוא ההטואה. עד עכשיו פרסמנו הטואה רק למעיפי ההוצאה ולא למעיפי מטנה. ועדת הכספים לא ראתה את הדו"ח אשר הכנו בסוף מרץ 1949. סטרנו את הדו"ח למבקר המדינה ועד עכשיו לא קבלנו סטנו שום הוראה ביחס לדו"ח זה. שם כללנו גם את מעיפי הטנה, אבל לא את הפרטים, נ"ז זה כבר בלתי אפשרי. אם חברי הועדה רוצים בפירסום כהיר, אני מוכן שיצטרכו להסתפק במעיפי ההוצאה בלבד.

י. כדר: ארבעת הפרטים שאני דורש נותנים את התמונה האמיתית של ההוצאות. לא פעם טענו מפי היו"ר את הדרישה שבסוף שנת התקציב יפרסם טר האוצר את התקציב עם כל הסינויים, גם בנוגע לפרטים. אם זה יתפרסם, יורדים מן הפרק כל הקסיים שדיבר עליהם זגגי.

היו"ר ד.צ. פנקס: ישנם דברים חשובים מאד הנקראים פרטים. אני רוצה שיתפרסם דו"ח מה עשה טר האוצר בפרטים אלה ומה עשתה ועדת הכספים בהעברות מסעיף מטנה למעיף מטנה. לדעתי, צריך בסוף הטנה לפרסם את התקציב בצורתו האחרונה. אינני יודע מדוע צריך למנוע זאת מהצבור.

טר האוצר א. קפלן: אני רוצה רק להפנות את תשומת לב הועדה לכך, שדבר זה דורש עבודה מצומצמת והתפסה עצומה. הוא גם יארך חרשים רבים.

ס. זגגי: אנו מסתדלים לחלק את מעיפי הטנה בצורה שהצבור ידע את הדברים שהוא מעוניין בהם. בסנים הראשונות לא נוכל לתת פירסום של הסינויים לפרטי הפרטים ואני מבקש מהועדה להתחשב בזה.

א. גרנות: האם לא היה נכון לעשות חשבון שנתי על כל הפרטים? בצורה זו תהיה העבודה הרבה יותר קטנה ותתן אפשרות לועדה ולצבור להטות את המעיפים.

טר האוצר א. קפלן: אני מציע לכתוב: תוך שנה סתום שנת הכספים ואז אולי נוכל לעשות זאת.

י. כדר: ברצוני לוטר כמה מלים לטר זגגי. לצערי הרב, התקציב הזה הוא הרבה פחות מפורט מאשר היה התקציב הקודם.

כדי להקל על האוצר, אני מבקש שכל פרט הגדול יותר מ-50 אלף ל"י יפורט בדו"ח.

סר האוצר א. קפלן:

אנו מוכנים לעשות זאת, אבל לא בחוק.

היו"ר ד.צ. פנקס:

סר האוצר בקט לא להכביר עליהם השנה; אני חושב שנסתפק הפעם בסעיפים וסעיפי

מסנה.

י. רוקח:

בקשר לרו"ח, אני מציע שיפורטמו כל הסוסדות וכל המחלקות והמסרדים שקבלו הקצבות.

היו"ר ד.צ. פנקס:

זה סיין למבקר הסדינה. אני מציע לא להכניס זאת כרגע לחוק.

י. רוקח:

אפשר לצרף רשימה מי קבל הקצבות.

היו"ר ד.צ. פנקס:

ועדת הכספים תמיד רשאית לקבל דו"ח מלא. אנו רושמים את הודעת סר האוצר שנקבל דו"ח כזה.

י. ברר:

אני מבקש מסר האוצר שלהבא יעלה כל סעיף שהוא לפעלה סכמה אלף ל"י, לדרגת סעיף

מסנה.

היו"ר ד.צ. פנקס:

אנו עוברים לחוק לתיקון פקודת מס ההכנסה.

בסעיף 1 אין כל הסתיגויות. בסעיף

2 ישנה הסתיגות לד"ר ברר.

י. ברר:

אני מציע: "התמורה וכו'", בלי המלה "או" רשאי סר האוצר לנכות אותה מן ההכנסה

החייבת מס, כולה או מקצתה."

היו"ר ד.צ. פנקס:

לפי דבריו, אדם שהרויח בסוף כל השנה 2.000 ל"י ופזה 1.000 על יסוד עסק של

שליחת סחורה לחו"ל בעד 10.000 ל"י, רשאי סר האוצר לנכות את כל ה-10.000 ל"י.

י. ברר:

כפי הכתוב כאן, אין לדבר כל מסמעות, כי אין הכנסה מטובת אקציה נפרדת וזה רק

פוח פתח לטרירות אדמיניסטרטיבית.

פ. נפתלי:

אני מציע לא לפתוח מחדש את הנוכח.

כולנו יודעים שיש ללמוד מן הנסיון, ואם

ד"ר ברר בא עכשיו עם הצעות לגמרי אחרות, אינני חושב שיש צורך לדון עליהן.

היו"ר ד.צ. פנקס:

בסעיף 3 לא היו הסתיגויות.

בסעיף 4 ישנה הסתיגות למר רפסור.

התיקון לסעיף 5 הוא ההצעה שהתקבלה על
סקיטום של 60%. זה איננו כולל את מס הקליטה.
בסעיף זה מסתיגים חברי הועדה נפתלי ורפטור.
ההתנגדות היא: להשאיר את שלוש הסודות כמו שהן, בלי כל שינוי.

בסעיף 6 ישנה הסתיגות לחבר הועדה ד"ר בדר.

אנו עוברים לתוספות. לד"ר בדר ישנן כמה

הוספות.

דחינו את ההצעה בנוגע לאסה העובדת והיא תרסם

כתוספת בסוף.

זה קטור עם ההסתיגויות של חברות הכנסת.

פ. נפתלי:

אנו נרסום פה הסתיגויות של הגב' אידלסון
ולסדן, לפי הנוסח, אותו הציעו בסנה

היו"ר ד.צ. פנקס:

החולפת.

אני מבקש שר שם הסתיגות בסם סר בן-אליעזר.
זוהי אותה ההסתיגות של חברות הכנסת.

י. בדר:

מבלי המלה "שכירה".

אני מציע לשנות את התוספת המלחמתית.

י. רוקח:
אני מציע לנכות למפרנס 300 ל"י במקום 250
ל"י; לאשה - 150 במקום 100; לילד ראשון -
100 ל"י במקום 75 ל"י ואח"כ לכל ילד הוספה של 25 ל"י. ניכוי לבנים
ובנות מעל לגיל 18, המססיכים ללסנד בבית ספר גבוה או בישיבות -
100 ל"י. ניכוי תרומות - עד 250 ל"י במקום עד 200 ל"י.

אני מציע ארבע דרגות בסם ההכנסה.

א.ס. גניחובסקי:
אני מציע להגדיל לילד הראשון את הניכוי עד
100 ל"י, לילד שני - 125 ל"י וילד שלישי -
150 ל"י. אני ממרתי שאם תיבחר ועדה, אני מוריד את הצעותי ומוטר
הכל לוועדה.

היו"ר ד.צ. פנקס: ובכן, הצעותיו של סר גניחובסקי סודרות.

א. אליטר:
אני מצטרף להצעותיו של סר רוקח עד לניכוי
בעד תרומות.

א.ס. גניחובסקי: אני מציע להקטין את המס על אחיות רחטניות.

הוחלט להסיר את ענין האחיות הרחטניות, לאחר הודעתו
של סר האוצר להפחית 100-90 ל"י לאחיות העובדות
בבתי-חולים ובמוסדות רפואיים.

היו"ר ד.צ. פנקס: מר רוקח הציע הצעה בנוגע למס המותרות. אינני יכול לרשום אותה כהסתייגות, היות ואין אפשרות שהכנסת תקבע את תעריפי המותרות; סמכות זו היא בידי שר האוצר בלבד.

ד"ר פורת: שר האוצר קובע את דברי המותרות ואת הסעורים, אבל ההסתייגות הזו יכולה לכוון בטעיף ההכנסות.

היו"ר ד.צ. פנקס: אולם, מר רוקח איננו יכול להציע לכנסת לקבוע בזה הלכה, כי זה נגד החוק.

י. בדר: אני סודיע לוועדה כי לפני שבועיים אערך הכנסתי הצעת חוק לתיקון פקודת מס המותרות. אינני דורש שהדיון יהיה עכשיו, אבל אינני רוצה שיאמרו לי אח"כ כי כזנחתי דבר זה.

היו"ר ד.צ. פנקס: עליך לבקש מנשיאות הכנסת שתקבע להצעתך זמן לדיון.

אנו עוברים לחוק מס רכוש עירוני. מר רוקח מציע לשחרר מס רכוש עירוני בנינים קטנים למגורים, עד 36 ל"י סך-דירה לשנה ברוטו, וניבנו לפני שנת 1940.

ד"ר בדר מציע להעביר כל זאת לרשויות המקומיות.

אנו עוברים לחוק מס רווחי חברות. אין הסתייגויות בחוק זה.

את חוק מס שבח פקרקעים איננו מביאים לכנסת.

אנו עוברים לסעיפי ההכנסה.

הועדה החליטה על 14 מיליון ל"י מס-הכנסה. רפטור מציע - 16.500.000 ל"י; בדר מציע - 12.000.000 ל"י; אליטר מציע - 13.000.000 ל"י.

מכס: הועדה החליטה על 9.250.000 ל"י. רוקח מציע - 9.500.000 ל"י; בדר מציע 11.000.000 ל"י.

דלק: הועדה החליטה על 4.350.000 ל"י. בן-אליעזר מציע - 3.800.000 ל"י; אליטר מציע - 4.000.000 ל"י; רפטור מציע - 3.600.000 ל"י.

בלו: טבק - הועדה החליטה על 5.750.000 ל"י. בדר מציע - 4.000.000 ל"י; רפטור מציע - 5.000.000 ל"י.

מסקאות - הועדה החליטה על 3.200.000 ל"י. בן-אליעזר מציע - 3.000.000 ל"י; רפטור מציע - 2.800.000 ל"י; רוקח מציע - 3.000.000 ל"י; גניחובסקי מציע - 3.700.000 ל"י.

מס מותרות - הועדה החליטה על 3.500.000 ל"י. רוקח מציע - 3.400.000 ל"י; רפטור מציע - 3.400.000 ל"י; בן-אליעזר מציע - 1.200.000 ל"י; אליטר מציע - 1.500.000 ל"י.

מס רכוש עירוני - הועדה החליטה על 1.400.000 ל"י.
רפטור מציע - 1.600.000 ל"י; בדר מציע לפחוק מתקציב הסדינה ולהעביר
לתקציב הרטויות המקומיות. רוקח מצטרף לברר.

בולי הכנסה - הועדה החליטה על 1.300.000 ל"י.
רפטור מציע - 1.200.000 ל"י; בדר מציע - 1.250.000 ל"י.

דמי רשיונות - הועדה החליטה על 2 מיליון ל"י.
בדר מציע - 1,900,000 ל"י; רפטור מציע - 1,750,000 ל"י; גביחובסקי
מציע - 2,500,000 ל"י; אלישר מציע - 2,500,000 ל"י.

בטעיף הכנסה מסירותים - אין הסתיגויות.

סירותים טונים - אין הסתיגויות.

גביות על חשבון הלואות ורכוש מטטלתי - אין

הסתיגויות.

מס שבה-מקרקעים - בן-אליעזר ואלישר מציעים

לפחוק את הטעיף כולו.

מס עזבון - אין הסתיגויות.

הכנסות טונות - הועדה החליטה על 500.000 ל"י.
בדר מציע 300.001 ל"י; רפטור מציע - 600.000 ל"י.

ארנונה - יוצא. רפטור מציע - 1.500.000 ל"י.

הכנסות המזון - הוחלט על 2 מיליון ל"י.
רוקח מציע - 1.900.000 ל"י.

הכנסות ע"י ההסכמ עם אנגליה - הועדה החליטה על
400.000 ל"י. בדר מציע - 400.001 ל"י.

הכנסות מפעלי תחבורה - אין הסתיגויות.

היו"ר ד.צ. פנקס: ברצוני לברר עם הועדה את הדרך בה נביא את
התקציב לפליאת הכנסת. בטנה החולפת ניתן לכל
סיעה זמן קצוב וכל סיעה דברה על כל בהסתיגויות בבת אחת. אני
סמעי שהטנה אין החכרים מסכימים לטידור זה.

אני מציע שבטעיף ההכנסות יהיו ההסתיגויות
כרגיל: 5 דנות להנמקת כל הסתיגות. בטעיף ההוצאה אני מציע 10 דקות על
דל סעיף.

א. אלישר: אני מציע שתינתן אפשרות של הסתיגות כללית
לכל התקציב.

היו"ר ד.צ. פנקס: דבר זה הוא בלתי אפשרי.

ס. טנה: אני מציע שבטעיף ההכנסה יהיה דיון כולל.
בטעיף ההוצאה תהיינה הסתיגויות לכל מסדר
ומסדר. על הזמן תחליט ועדת הכנסת.

היו"ר ד.צ. פנקס: 5 אני מבקש מהנשיאות לא לקיים ישיבה הלילה
כדי שועדת הכספים תוכל לסבת.

הישיבה ננעלה בשעה 13.00